

TC-OK-7-48

T Y N I E C

TYNIEC

Wieś 12 km na z. od Krakowa, nad Wisłą. Klasztor i ogród na szczycie i stoku wzgórza opadającego ku Wiśle, stanowi z daleka widoczną dominantę krajobrazową na tle lesistych wzgórz i nieba. 1822 Plan ogrodu niemal nie różni się od dokładniejszego odeń planu katastralnego - patrz niżej. (Plany Osad Rzeczypospolitej Krakowskiej WAP Kraków)

1848 Plan katastralny. Układ ogrodu zbliżony do trapezu, oznaczony jako sad. Od pn brama w półkolistym obszernym zakolu muru, od pód geometryczne kwatery z promieniście rozbiegającą się siecią ścieżek od kolistych placyków. (W rysunku błąd polegający na tym, że końcówki ścieżek kwater nie narysowane na 2 różnych arkuszach, nie schodzą się. Ponadto w rysunku lewym oznaczono iż w obrębie kwater rosła drzewa owocowe, zaś w prawym oznaczenie to pominięto.)

Stan obecny. Sad opadający trzema tarasami (środkowy najwęższy) ku pód-z. Wzdłuż osiowo biegnącej ścieżki rosły (wg. tradycji) graby, dziś widoczne jeszcze ścięte pnie. Od pn grupa starych kasztanów przy dawnej bramie ogrodowej.

Starodrzew: brak,

Elementy architektoniczne. Założenie klasztorne położone swobodnie na ~~szczytym~~ wzgórzu, przytyka do pn boku ogrodu. Ogród otoczony kamiennym murem z barokową bramą na osi.

Rekonstrukcja. Na podstawie zachowanych elementów, tradycji, oraz planu katastralnego można odtworzyć układ jako założenie osiowe, dwuwętrozce, trapezowe, o układzie głębokim, 8 kwaterowym, opadające ku pód 3 tarasami, otwartymi na ^{al} długi widok z Grodziskiem i skalistą Bramą Piekarską. Przez środek ogrodu przebiegał szpaler grabowy tworząc na górnych tarasach wnętrza zajęte przez kwatery użytkowe (sadu warzywniki). Dolny taras obejmowały partery ogrodu

dw

Opactwo tynieckie wzniesione zostało na wyniosłym brzegu
Wisły, opadającym urwistymi skałami ku rzece. Miejsce to według tradycji było grodem rodu Starżów-Toporezyków, broniącym istniejącej w tym miejscu przeprawy przez Wisłę. Ze wzgórzem tynieckim wiąże się od północy wzgórze Winnica /250 m n.p.m./ oddzielone od klasztoru drogą i zabudowaniami wiejskimi, ku południowi teren opada w szeroką dolinę, pozostałość Prawisły której przeciwległy brzeg zwieńczony jest wzgórzem Grodzisko będącym w czasach przedhistorycznych warownym schronem dla miejscowej ludności. /Leńczyk - Tyniec/.